

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ז אלול תש"פ | דף היומי בבלי: עירובין לח | דף הכולל: שבת פב.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף א' "אבל עבדו ושפחתו" עד סעיף ג'.
מוסר: אהבת חסד - פרק ב' עד 'גם נוכל לאמור'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: וכל הדעות עד סוף ההקדמה

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מדהים: קצין הק.ג.ב. סייע בחשאי לחסידי ברסלב להגיע לאומן | הסיפור המרגש שמאחורי שיחת הטלפון הקבועה שראש-
שיבת יאחינוי מקבל בכל ערב ר"ה | בעל החנות תבע את העובד שלו לדין תורה – ולא תאמינו על מה | 1978

בעניינא דיומא - ראש השנה

**"לפני כשבע שנים ניגשתי למרן הרב שטיינמן,
ושאלתי אותו על מה נכון שאדבר כאשר אני מגיע
להרצות בסמינרים וישיבות בחודש אלול. ענה לי
מרן: יש להדגיש את התקווה שבימים הנוראים"**

הימים הנוראים הם לא רק זמן שבו נקבע מי ייהרג - הם גם ימים מלאי תקווה שבהם קובעים גם מי יחיה...

הימים היו הימים שלפני תקופת "ערבים", אותם ימים בהם קיבלנו כל כמה ימים עלון ובו מידע על אדם שנפטר ובקשה לעזור למשפחתו. אותו אברך צלצל לקופת העיר וביקש שישלחו לו את העלונים שיצאו באותה שנה, ורק את אלו שהיו על אנשים צעירים. הוא קיבל לידי שלושים עלונים ופתח כל אחד מהם בתמונת הנפטר, לפני נעילה, ברגעי השקט שהושלכו בקהל, הוא לקח כמה סטנדרים, חיבר לבימה ופרש את העלונים. מול העיניים של המתפללים נשקפו עכשיו שלושים דמויות של אנשים צעירים והאברך אמר רק, "כל אלו היו אתנו בשנה שעברה וכעת כבר לא, זהו, מיד אחר כך הוא אסף ממש ברגעים אלו בשנה שעברה". זהו, מיד אחר כך הוא אסף את כל העלונים ודפק 'נעילה'. "מעולם לא הייתה לי תפילת נעילה מרוממת יותר מבאותה שנה", אמר לי אותו אברך אלעדי. בבת אחת הבנתי את דבריו של הרב שטיינמן לעומק. "ומה עשיתם בשנה הבאה?" שאלתי אותו. הוא שתק. בשנה שאחר כך לא חזר האברך על הדברים שלו. הוא ידע את שידעו כולם: גם

הרב דוד ברוורמן

וְשִׁמְחַת בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר יִתֵּן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ (דברים כו יא)

לפני כשבע שנים ניגשתי למרן הרב שטיינמן, ושאלתי אותו על מה נכון שאדבר כאשר אני מגיע להרצות בסמינרים וישיבות בחודש אלול? יש הרי המון נקודות, מה הכי חשוב להעלות? ענה לי מרן הרב שטיינמן: "יש להדגיש את התקווה שבימים הנוראים". העזתי ושאלתי למה להתמקד דווקא בה? אמר לי הרב שטיינמן שהדורות חלשים משהיו, ששימת הדגש על הפחד בפני הצעירים עלולה להרחיקם מלשמוע. קיבלתי על עצמי לעשות כדברי הרב וכבר באותה שנה ראיתי בעיניים עד כמה היו דבריו צודקים ומבינים לנפש האדם. לאחר הימים הנוראים של אותה שנה ניגש אלי אברך יקר שגר באלעד, וסיפר לי מעשה: בבית הכנסת שלו עשו האברכים חשבון שבין מנחה של יום כיפור לתפילת נעילה, יש חמש דקות שאפשר לנצל, וחיפשו מישהו שידרוש בזמן הקצרצר הזה דרשה מעוררת. אחד האברכים נענה לאתגר.

שכמעט פשטו את הרגל והשתקמו. לפנות לבתי החולים ולקבל את השמות של כל החולים הקשים שהשנה, בדרך נס, נרפאו. הוא היה צריך לשים את הרשימות האלו מול רשימת הנפטרים ולהניח לכם רק לראות. כי גם הדברים הטובים נגזרו בימים הנוראים, והכוח המעורר של הטוב לא מעורר אותנו רק רגעית כמו הפחד, אלא משפיע לאורך זמן".

אנחנו צריכים לדעת, ובעיקר להנחיל לילדים את הידיעה, שחודש אלול והימים הנוראים הם לא הזמן שבו יקבע מי ייהרג ומי לא, הם ימים מלאי תקווה. הם ימים שבהם יכולת להיגזר על האדם כל הישועות שהוא צריך להן. הם ימים שכל הדברים הטובים מתחילים בהם. ואם נזכה להראות לילדים את הטוב והתקווה שבימים, נזכה כמו שאמר מרן הרב שטיינמן, לעודד אותם.

(מתוך המבשר לבית)

אם יחזור על הרעיון ההתעוררות לא תדמה לזו שהיתה בשנה שעברה. הנפש לא יכולה לשאת רק קושי ולכן, אחרי ששמעה את הרעיון, תהדוף אותו.

"הרעיון של האברך שאתה מספר עליו הוא אומנם מקורי אבל לא הוגן", אמרתי לאברך האלעדי והסברתי מיד: "בפיוט המרטיט 'ונתנה תוקף' לא כתוב רק מי ימות, כתוב גם מי יחיה, לא כתוב רק מי ינוע, כתוב גם מי ינוח. לא כתוב רק מי יעני, כתוב גם מי יעשר.

הימים הנוראים אינם רק ימים של עונש ודין, הם הימים שבהם נגזרים גם כל הדברים הטובים שיקרו לאדם בשנה הבאה. כדי להציג לפניכם תמונה אמיתית היה צריך האברך לפנות גם לאגודת 'בוני עולם' ולהביא את רשימת חשוכי הילדים שנפקדו, לפנות לשדכנים ולקבל את רשימות מעוכבי הזיווג שמצאו השנה את זיווגם, לפנות לעמותות החסד ולקבל את שמות האנשים

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הסיפור היומי

קצין הק.ג.ב. שחזר בתשובה - סיפורו המדהים של אנטול, יו"ר ה'אינטוריסט' המחוזי באודסה, שסייע לחסידי ברסלב להגיע בחשאי לאומן לאחר שגילה את יהדותו

מעגל פלאי שראשיתו בערבות אוקראינה אי שם בשנות השבעים וסופו על אדמת ארץ הקודש

שבע [כידוע שיש עניין מיוחד בברסלב להביא את הבנים לציונו של רבי נחמן טרם הגיעם לגיל שבע, כסגולה לשמירה רוחנית שתלווה אותם כל חייהם]. ר' שלמה התאמץ מאוד על מנת להוציא את הדבר מכח אל הפועל, ואף השקיע לשם כך את כל חסכוניותו.

מובן, כי אומן שהיתה יעד צבאי באותם שנים, היתה מחוץ לתחום ולא היה ניתן לקבל אישור משום גורם רשמי לבקר בה. משרד התיירות האוקראיני - ה'אינטוריסט' - שהיה בעצם שלוחת ריגול של הק.ג.ב. אחר תיירים, היה עוקב ושומר על צעדיהם של

הרה"ח ר' שלמה פריד ז"ל, נודע בקרב חסידי ברסלב, בעיקר בזכות פועלו רב השנים לסייע לחסידים להגיע לאומן בדרכים לא דרכים, עוד בעת שהיה מסך הברזל סגור ומסוגר. ר' שלמה, שהיה חסיד ברסלב נלהב ואחד מתלמידיו של הרה"ח ר' צבי אריה רוזנפלד ז"ל, 'הפך עולמות' על מנת להגיע לציון הקדוש, הן עם הרב רוזנפלד והן באופן עצמאי.

בשורות הבאות - הלקוחות מתוך גיליון 'אבקשה', ירחון חסידי ברסלב ר"ה תשפ"א - נספר את סיפורה של הנסיעה הפלאית אותה נסע ר' שלמה יחד עם בנו הקטן ר' נחמן, בטרם הגיעו לגיל

התיירים בכל דרך, וקשה היה לחמוק מעיניהם הבולשות. באחת הנסיעות בה נסע עם הרב רוזנפלד, נחתו השניים באודסה, שם שוכנו אחר כבוד במלון המפוקח על ידי האינטוריסט. תכניתו של ר' שלמה היתה כי יבקש אישור לנסוע לקייב, ובדרך יסטה מהמסלול וייכנס לומר את עשרת המזמורים של התיקון הכללי באומן.

וכך הווה. ר' שלמה יצא לדרך מאודסה לקייב כשהוא מבטיח לנהג תשלום מכובד עבור סטיה מהמסלול. אולם בשעת מעשה פקו ברכיו של הנהג והוא סירב בכל תוקף לעשות זאת, גם לא בעבור הון. וכך הם המשיכו לקייב מבלי שזכה להגיע לציון הק'. מששב לארה"ב טיכס ר' שלמה עצה מה ניתן לעשות וכיצד יוכל לזכות ולבוא לאומן עם בנו הקטן, ואז צץ במוחו רעיון: עליו לטוס לויניצה, שאומן נמצאת במחוז, משם יקל עליו להגיע לאומן.

אומר ועושה: קם וטס עם בנו הקט שטרם מלאו לו שבע שנים ונחת בויניצה. גם שם קיבל את פניו ראש ה'אינטוריסט' המחוזי שהסביר לו היכן מותר לו לבקר. אולם כשניסה להעלות את אומן, ענה לו הלה בשלילה מוחלטת: "אומן נייט!" [-אומן, לא!].

צער רב נצטער ר' שלמה בכך, והוא החליט שעליו להגיע לציון הק' עם בנו בכל דרך. באישון לילה הופיעו השניים בתחנת המוניות המקומית, שם איתר ר' שלמה נהג יהודי שעדיין זכר מעט יידיש, נטלו הצידה והבטיח לו שלוש מאות דולר טבין ותקילין באם יאות לקחתו לאומן. סכום זה שהיה שווה ערך לפחות כמו עשרת אלפי דולרים כיום - דיבר אל לבו של הנהג, ולמרות החשש החליט שהוא נוטל על עצמו את המשימה.

הם יצאו לדרך, אולם לאחר מספר שעות רואה ר' שלמה את השילוט המורה על קייב. כששאל את הנהג לפשר הדבר, השיב הלה כי חזר בו והחליט שלא להיכנס לאומן... בצער רב נאלצו השניים לשוב על עקבותיהם, יתרה מזאת - מרוב הפחד שקיבל הנהג הוא החליט למוסרם הישר לידי ה'אינטוריסט' ה"אדיבים", שהגיעו ולקחו את ר' שלמה לחקירה בת שלוש עשרה שעות!

ר' נחמן שהיה אז ילד קט, מספר ל'אבקה' כי בכל אותן שעות מי שדאג לו היה סגן יו"ר האינטוריסט המחוזי - אדם בשם אנטול. הוא נטל אותו לפארק המקומי ואף קנה עבורו מיני פירות ומגדים.

בסופו של דבר השתכנעו החוקרים כי אין מדובר במרגלים, כי אם ביהודי ברסלבי שחפץ בכל מאודו לבקר באומן. אולם בפועל, התמידו בסירובם ולא הרשו להם להגיע לאומן בשום פנים ואופן.

אנטול שראה את צערם, שאלם האם ישנו יעד שבו כן ירצו לבקר, ור' שלמה ביקש שייקחם למעז'בוז שם אמר עם בנו את התיקון הכללי כשהוא מבקש מהבעש"ט הקדוש שיהיה שליח אל נכדו - רבינו הקדוש - שהבטיח מה שהבטיח, ויעלו הדברים כאילו אמרם על קברו...

לאחר חזרתם לאמריקה פנה ר' שלמה אל הרב ביק, שהיה הרב של מעז'בוז לפני המלחמה, וסיפר לו את הסיפור. הרב ביק התרגש מאד, ואמר לו לר' שלמה שככל הנראה הוא היהודי הראשון שזכה להגיע מחוץ לאוקראינה כדי להשתטח על קבר הבעש"ט, מאז המלחמה.

החידוש העצום שבאותה הנסיעה היה, שמאז נוצר קשר מיוחד בין ר' שלמה לאנטול, עד כדי כך שאנטול אמר לר' שלמה שבכל פעם שירצה לבקר בויניצה עליו לשלוח לו מכתב, ובאם ישיב לו ש"מזג האויר בויניצה מעולה", אות וסימן הוא כי הוא יכול לבוא שוב.

ר' שלמה עט על כך כמוצא שלל רב, ולא חלף זמן רב עד שהופיע בויניצה שוב. אנטול, שמונה כבר ליו"ר האינטוריסט המחוזי, היה למארחו האישי ואף דאג לציידו במסמכים הדרושים ולקחו באופן אישי ברכבו לאומן!

בהמשך התחזק הקשר ביניהם כל כך, עד שאנטול אמר לר' שלמה כי באם יחפוץ לשלוח יידיים נוספים עליו לציידם בכרטיס הביקור שלו ובחתימת ידו, ואז, הוא - אנטול - ידאג אף להם וייקחם לאומן. ואמנם, מעת לעת היה ר' שלמה שולח יחידים סגולה שומרי סוד שהיו נוסעים עם אנטול.

באחת הפעמים כשהגיע רגע מתאים, שאל ר' שלמה את אנטול מדוע הוא כה מסייע לאנ"ש, מה עומד מאחורי כל זה? או אז פתח אנטול את סגור ליבו ואמר לו: "אומר לך את האמת, כמה חודשים לפני שנפגשנו הסתלקה לעולמה אמי המנוחה. שעות לפני הסתלקותה קראה לי ואמרה: אנטול יקירי, דע לך כי אינך גוי, יהודי הינך, ועליך להשתדל לסייע ליהודים ככל יכולתך..."

אנטול המשיך לסייע לחסידי ברסלב בכל עת מצוא, ואף בראש השנה הראשון בשנת תש"ן הוא היה האחראי לארגון קווי האוטובוס והנסיעות.

כעבור שנתיים, עת החל גל העלייה העצום לארץ ישראל, סייע ר' שלמה רבות לאנטול לעלות לארץ ישראל. אנטול שעלה ארצה, החליף את שמו לנתן, חזר בתשובה והכיר את בוראו.

בכך נשלם לו מעגל פלא שראשיתו בערבות אוקראינה אי שם בשנות השבעים וסופו כאן - על אדמת ארץ הקודש.

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"כבר חמש שנים שאני מקבל את שיחת הטלפון הזו מידי שנה, לקראת ראש השנה"

הרה"ג רבי מיכאל ברלין שליט"א, ראש ישיבת 'אחינו' בסיפור אמיתי מרגש

"כשהתקרב ראש השנה הייתי ממש עצוב ולחוץ, המצב שלי היה 'כי אבי ואמי עזבוני'. לא ידעתי היכן אהיה בראש השנה, התביישתי לדבר על זה אבל בהחלט הייתי מודאג, לא היו לי כל כך חברים בארץ והקשרים המשפחתיים היו רופפים. "אבל אז פנה אלי אחד מרבני הישיבה - עד היום אני לא יודע איך נודע לו. הוא הציע לי לבוא איתו ועם המשפחה שלו לחוג את ראש השנה במירון, אצל רשב". קצת התביישתי אבל ברירה לא הייתה לי... הצטרפתי.

"את הבוקר של היום הראשון בראש השנה אני לא אשכח - הוא מלווה אותי כל חיי. התפללתי במניין הספרדי והרב היה במניין האשכנזי. התפילה האשכנזית ארוכה יותר, סיימתי את התפילה ובאתי לשבת ליד הרב. הם היו באמצע תפילת מוסף, אני התחלתי לומר תהילים, הגעתי לפסוק 'כי אבי ואמי עזבוני וד' יאספני'. התחלתי לבכות הרגשתי שזה אני!" "יצאתי לחצר, אמרתי להקב"ה: 'פה אצל ר' שמעון אני מרגיש שאתה לא תעזוב אותי, ששמת אותי במקום הכי נכון והכי טוב בשבילי. חיברת אותי למשפחת אחינו'. וכך עמדתי במשך דקות ארוכות עוצם את עיני ומרגיש קרבת א-לוקים לי טוב. "זה היה בשיעור א', ומאז עברתי הרבה נסיונות וטלטלות, ובכל פעם כשהרגשתי קושי או משבר, אני נזכר ברגע הגדול אצל רשב" שואב כוחות וממשיך הלאה. עוד שנה ועוד שנה.

בכל שנה כשמתקרבים הימים הנוראים, אני מקבל שיחות טלפון רבות מבוגרי הישיבה, הם מתקשרים לאחל שנה טובה, לברך ולהתברך. אני מתעניין בשלומם, הם מספרים על מה שעובר עליהם. הוותיקים יותר מספרים על הילדים שנולדו, האחרים על התמודדות והתלבטויות בתקופת השידוכים, והצעירים שבחבורה על הלימודים בישיבות הגדולות.

השבוע קיבלתי שיחה מרגשת במיוחד, מקובי. קובי נמנה כיום על בחירי התלמידים בישיבת רכסים של הרב סופר. וכך הוא אמר: "כשמגיע ראש השנה, בכל פעם מחדש אני מרגיש צורך לומר תודה על התקופה שלמדתי בישיבה..."

כבר חמש שנים שאני מקבל את השיחה הזו מידי שנה, לקראת ראש השנה. הפעם שאלתי אותו למה דווקא בראש השנה, אתה מרגיש את הצורך לומר תודה?

הוא סיפר: "לפני שמונה שנים, כשהתחלתי ללמוד בישיבה, באותם ימים המשפחה שלי עברה משבר מאוד גדול, ואני לבד הגעתי לישיבה, בלי שום חבר. היה זה אחרי כמה שנים בהם למדתי בלוס אנג'לס, שיניתי כיון עברתי לארץ, ונכנסתי לישיבת אחינו. אמנם היה לי רקע ישראלי, נולדתי בארץ, ובבית הספר בלוס אנג'לס לימדו יהדות בעברית, אבל המנטליות הייתה מאוד שונה. ידעתי שאני רוצה להצליח, השקעתי את עצמי בלימודים, וקיוויתי להתגבר על הפערים החברתיים.

בענייני דיומא - ראש השנה

האם טובלים את פרוסת 'המוציא' רק בדבש או גם במלח? היכן נהגו לטבול בסוכר? והיכן נהגו לטבול את החלה ב... תפוח בדבש?

מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מזח"ס 'המנהג'

'לקט יושר' (עמוד 129) שבכל פעם שאכל בשני ימי ראש השנה טבל הלחם מברכת המוציא בדבש. ובספר 'אמרי נועם' (דזיקוב ח"ג) מביא רמז על זה, מקאפיטל

נהגו ישראל עם קדושים בראש השנה לטבול את פרוסת החלה בדבש, לסימן טוב שתהא שנה טובה ומתוקה כדבש, והוא מנהג עתיק שהיה נהוג כבר בערי אשכנז, וכמו שכתוב בספר

פ"א ששרו הלוויים בבית המקדש בראש השנה, שכתוב 'ויאכילהו מחלב חיטה', שהיא פרוסת המוציא הבאה מחיטים, ואחר כך כתוב 'ומצור דבש אשביעך'.

טבילת הפרוסה בדבש חי

רבים וטובים נוהגים לטבול את החלה רק בדבש חי של דבורים בעודו תוך השעווה, וכמו שכתוב במנהגי בעל ה'תרומת הדשן' שהיה מהדר להשתמש בדבש חי שהוא סימן טוב, ודבש זה הוא מן המובחר, לפי שדבורים דומות למשפט, כי דרך הדבורים שעושות נקמה לאלו שמצערם אותן, ואילו מה שיוצא מהם הוא מתוק, וסימן הוא לנו שאנו יוצאים ממידת הדין למידת הרחמים, ודבש חי הוא סימן לחיים.

טבילת החלה במלח

יש מקומות שנהגו בימים אלו, שטובלים את הפרוסה בדבש, שלא לטבול גם כן במלח כמו בשאר ימות השנה, וכן היה נוהג ה'זרע קודש' מראפשיץ זצ"ל והרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז' זצ"ל, וכן המנהג בחב"ד, סיגעט, וכן היה נוהג בעיר מאטרסדורף. ויש הרבה מקומות שכן נהגו לטבול גם במלח, וכמו שכותב ה'כף החיים' (אות ד) וכן ב'קצה המטה', שאף שנוהגים לטבול פרוסת המוציא בדבש מ"מ לא יבטל את מנהג האריז"ל והמקובלים לנהוג כבכל השנה לטבול פרוסת המוציא במלח כדי למתק הדינים כידוע, ואינו מן הראוי לבטל את זה בשום סעודה וכ"ש בימים אלו.

מה קודם למה - המלח או הדבש?

אלו שנהגו לטבול אף במלח, מצינו בהם חילוקי מנהגים, שיש שנהגו להקדים הדבש למלח, וכן הוא במנהגי אליק', ובשו"ת 'שלמת חיים' (סי' רלב) כותב שיטבול מקודם בצד אחד בדבש ויטעום ואח"כ יטבול במלח ויטעום כדי שלא יתבטל טעם הדבש שהוא לסימן טוב.

אולם המנהג בבעלזא וקאמארנא להקדים לטבול במלח ואח"כ בדבש, וכדי שלא יתבטל טעם הדבש נוהגים בבעלזא לנער המלח לפני שטובלו בדבש, או יש נוהגים לטבול במלח ואוכלים קצת ואח"כ טובלים בדבש (ראה 'סידור ישועות ישראל').

סוכר במקום בדבש

המנהג באיזמיר היה לטבול החלה בסוכר ולא בדבש, והטעם משום חשש תערובת איסור המעורב בדבש, וביותר בעשרת ימי

תשובה יש להיזהר מחששות איסורים.

הגאון רבי חיים פלאג'י זצ"ל כותב בספרו 'מועד לכל חי' (סי' יב טז) שהוא נוהג לטבול החלה גם בדבש וגם בסוכר, וכן היה נוהג רבו הג"ר רפאל יצחק מאיו זצ"ל מגדולי חכמי איזמיר זצ"ל.

סוכר במקום מלח

יש מקומות שנהגו לטבול החלה בסוכר במקום המלח, כדי שיהיה לסימן טוב, וכן היה המנהג בעיר בגדאד כפי עדות ה'בן איש חי' זצ"ל.

והגאון בעל ה'בן איש חי' זצ"ל בעצמו היה נוהג לטבול פרוסת החלה גם במלח וגם בסוכר, וכן היה נוהג תלמידו הגאון רבי יעקב חיים סופר זצ"ל, וכמו שכותב בספרו 'כף החיים' (סי' קסז לז) שאין לגרוע את המלח ויקדים לטבול את החלה במלח לפני הסוכר.

אמירת 'יהי רצון'

ב'מטה אפרים' כתוב שכשיטבול פרוסת המוציא בדבש יאמר 'יהי רצון שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה', אבל ה'אלף המגן' (סק"ח) הביא שהמנהג שלא לומר כלל היה"ר אף שהוא מטובל בדבש, רק אומרים אותו אחר שאוכלים התפוח בדבש.

הטבילה בדבש בחודש תשרי

ה'מגן אברהם' מביא המנהג רק בראש השנה, אבל ב'מטה אפרים' (סי' תרה, יח) כותב שגם בסעודת ערב יום כיפור נוהגים לטבול את החלה בדבש. ובזידיטשוב המנהג לטבול גם בליל ויום הושענא רבה. וב'קצה המטה' הובא בשם ספר 'עיתים לבניה' שנוהגים לטבול את החלה בדבש בראש השנה וערב יו"כ וסוכות עד אחר שמיני עצרת.

רבים ושלמים נוהגים להטביל גם בשבתות שביניהם, וכן כותב הבעל התניא זצ"ל במאמריו, והמנהג בבעלזא לטבול גם בשבת בראשית.

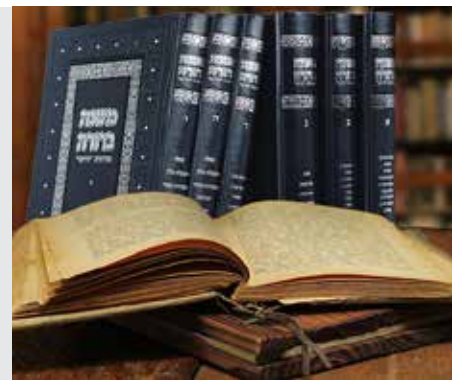
טבילת הפרוסה בתפוח בדבש

לסיום נציין שהיו מקומות שנהגו להטביל את החלה ביחד עם תפוח בדבש וכך היו אוכלים אותה, וכן נהגו במצרים ('נוה שלום'). ובספר 'כתר שם טוב' מביא מנהגם של הספרדים מלונדון ואמסטרדם לטבול את פרוסת החלה בתפוח.

להארות והערות ניתן לפנות למכון 'המנהג' במייל: hamenhog@gmail.com

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

אצל הגויים נהוג לעשות בכל סוף שנה את רשימת "אנשי השנה" - אלו שהשפיעו באותה שנה על העולם. ומי הם - להבדיל אלף אלפי הבדלות - "אנשי השנה" שלנו?

מאת: הרב יהושע לייבזון

ביום ראשון השבוע, היה יום ההילולא של מרנא החפץ חיים הקדוש.

חשבתי על זה בעיצומו של יום, כשהסתכלתי בארון הספרים בביתי, וראיתי את המשנה ברורה של 'דרשו', את ה'חפץ חיים' שיש לי בכמה הוצאות (גם של 'דרשו' כמובן), את ה'שמירת הלשון', וה'אהבת חסד'.

אמרתי לעצמי שזה לא בסדר שעדיין לא קניתי את הסט "כל ספרי החפץ חיים", ואולי באמת הגיע הזמן לעשות זאת.

תחשבו על זה רגע... החפץ חיים נפטר לפני 87 שנים. אתם רוצים לנחש כמה עותקים היו מהספרים שלו עד אז? אני מנחש שלא יותר מכמה אלפים בודדים.

כמה סטים של משנה ברורה הספיק החפץ חיים למכור בחייו? בואו נזרוק ניחוש פרוע, נאמר שהוא מכר עשרת אלפים סטים, שזה מספר גדול מאוד, אם תשוו את זה ביחס למספר הסטים של המשנה ברורה הקיימים כיום ברחבי העולם, זה מספר אפסי. רק כדי לסבר את האוזן אספר לכם, שהמשנה הברורה במהדורת 'דרשו' בלבד, הודפסו בלמעלה מ-100 אלף עותקים, בהם סטים וגם ספרי משנה ברורה בכריכה רכה במהדורת כיס ובמהדורה בינונית וכו'.

וזה רק מהדורת 'דרשו'. ומה עם כל המהדורות האחרות? גם ספרי 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון' הודפסו במאות אלפי עותקים.

מדובר במספרים אסטרונומיים. הסתכלו סביבכם, אין בית של יהודים שומרי מצוות שאין בו את ספרי החפץ חיים, אין בית כנסת שאין בו כמה וכמה סטים של משנה ברורה וחפץ חיים ושמירת הלשון וכו'.

מה אני רוצה לומר? שכשהחפץ חיים נפטר לבית עולמו, הוא השאיר אחריו מתנה גדולה לעם ישראל, אבל אף אחד לא יכול

היה אז להבין עד כמה המתנה הזאת גדולה, כמה היא משמעותית. החפץ חיים איננו עימנו כבר כמעט תשעה עשורים, אבל הפעילות שלו לא פוסקת אפילו לרגע. ההיפך הוא הנכון, היא הולכת ומעצימה, הולכת ומתפשטת. המספרים בלתי נתפסים.

תחשבו על זה שכל אחד מאתנו שמניח תפילין, למד את ההלכות של הנחת תפילין במשנה ברורה! כל אחד מאתנו שנוטל ידיים לפני ארוחת בוקר, למד את ההלכות במשנה ברורה.

גם אם מישהו לא למד ישירות מהמשנה ברורה את ההלכות, הוא שמע אותן מאביו או מרבו או מחברו שלמד אותן במשנה ברורה.

אנחנו מסוגלים להעריך בכלל את הכמות העצומה של הזכויות שנוספות למרנא החפץ חיים מדי יום ביומו? את הכמות המספרית, הטכנית... שלא לדבר על האיכות של הזכויות הללו, מבהיל רק מלחשוב על עוצם קדושת נשמתו של החפץ חיים והזכויות העצומות שנוקפו ונוספות לו בכל רגע נתון, מכל מקום בעולם שבו יש יהודים שומרי תורה ומצוות.

אצל הגויים נהוג לעשות בכל סוף שנה את רשימת האנשים המשפיעים, 'אנשי השנה', אלו שהשנה השפיעו על העולם.

אם נעשה זאת גם אנחנו, נגלה שהשנה השפיע ה'חפץ חיים' על העולם בצורה שאי אפשר לתאר. וגם בשנה שעברה ובזאת שקדמה לה, וגם בשנה הבאה בעזרת ה'.

אפשר ללמוד מזה הרבה מאוד דברים חשובים ונכונים, אבל אני רוצה להפיק מכך מסר אחד שאני מקווה שיהיה לי שכל להחזיק בו לאורך ימים:

ראה כמה כח יכולה להיות לכל פעולה! איזה כח יכול להיות טמון בלבו של יהודי אחד בודד, שמחליט לעשות מעשה ולחבר חיבור שנראה בעיניו שיש בו צורך לעם ישראל.

(מתוך מאמר שיופיע מחר ב'לקראת שבת')

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בבוקרו של ראש השנה הגיע המתפלל לבית הכנסת, ומגלה שאדם לא מוכר התיישב על מקומו - מקום יקר במיוחד, אותו רכש תמורת 1500 שקלים טבין ותקילין...

המרוויחים והמפסידים: הגר"י זילברשטיין שליט"א מספר על שני מקרים של ויתור אצילי, ולעומתם על מקרה מצער שהסתיים אחרת...

שחזר בפני הוותרן ההוא על הדברים שדרש, בירך אותו בכל מילי דמיטב, והרעיף עליו איחולים עד בלי די.

לעומת זאת, נספר על מקרה שהגיע לאוזנינו מרופא בכיר שהיה בראש השנה בתורנות בבית החולים, וכיון שהיו לו כמה דקות פנויות נכנס לבית כנסת פלוני, והתיישב במקום כלשהו, כדי להספיק להתפלל קצת עם הציבור, ולשמוע קדיש וקדושה. רופא זה לא היה שומר מצוות, אבל בראש השנה ביקש לספוג קמעה מקדושתו של בית הכנסת.

לא עברו כמה דקות, והאדם שרכש את המקום ביקש מהרופא לפנות את הכסא... הרופא ההוא אמר לי שבאותו רגע החליט שיותר הוא לא נכנס לבית כנסת!!!

כמה ביש-מזל המתפלל ההוא שביקש מהרופא לפנות את המקום! הרי מעתה ואילך ברור שדרכו לא תצלח בחיים, וגורלו יעלה קמשונים וחרולים. שכן, היה עליו לשאול לזהותו של מי שהתיישב על מקומו, וכשהיה שומע שמדובר ברופא נכבד, היה עליו להציע לו מקום חלופי. וכיון שעשה זאת בדרך נלוזה, ולא ויתר, הפסיד.

ובואו נשמע על ויתור נוסף, שגרר אחריו התחרשות פלאית. המעשה - המופיע בספרי מכובדנו הרה"ג רבי ארז חזני - התרחש בחנות לממכר אופניים כשבעל-הבית קיבל לעבודה אדם נכה, שיעמוד מול הלקוחות. לאדם ההוא הייתה התייחסות לבבית לכל לקוח, ולמרות נכות-הגוף שלו התפרסם כבעל גישה נוחה ומפוייסת לכל אדם באשר הוא. ואכן, מיד עם כניסתו לעבודה, משך האיש ההוא לקוחות רבים, שנהנו מעצם השיחה איתו, ולבסוף גם רכשו אופניים.

ויהי היום נכנס לחנות לקוח שביקש לרכוש אופניים חשמליים. המוכר התייחס אליו כראוי, הציג בפניו את האפשרויות השונות, ולבסוף הוחלט על זוג אופניים שמחירם היה כמה אלפי שקלים, שהתאימו לדרישותיו. הלקוח ביקש 'לעשות סיבוב' על האופניים כדי לבדוק אם הכל בסדר, ומשקיבל את הרשות לכך, ברח עם הסחורה, ולא שב לחנות.

אם המוכר לא היה נכה, יתכן שהיה רודף אחריו, ומשיגו, אך כיוון שהיה נכה לא היה מסוגל לעשות זאת. כך ברח הגנב, ולא נראה יותר באזור, ולחנות נגרם נזק כספי רב. בעל הבית של החנות, והמוכר, הגיעו לדין תורה אצלנו, וצריך

מעשה שהיה בבית כנסת אחד, שם נמכרים מקומות התפילה לימים הנוראים לפי איכותם, דהיינו, כמה שהמקום קרוב יותר לבימה שבה תוקעים, ולהיכל-הקודש עליו נושא המרא דאתרא את דרשתו - המחיר עולה ועולה.

אחד המתפללים, ברצותו לשמוע היטב את התקיעות ואת דברי הרב, רכש מקום יקר שעלותו הגיעה לאלף וחמש מאות שקלים. והנה בבוקרו של ראש השנה הוא מגיע לבית הכנסת, ומגלה שאדם לא מוכר התיישב על מקומו. היה זה מן הסתם אחד האורחים שנקלע לבית כנסת זה, וחיפש מקום לשבת, והחליט דווקא המקום הטוב ביותר שנרכש בסכום כסף כה גבוה, מתאים לו...

המתפלל שרכש את המקום בא אלינו, ושאל מה עליו לעשות. מחד גיסא, אמר, אני יודע שהיום הוא יום -דין, ובשמים מצפים לראות כיצד אתנהג עם הזולת, אבל מאידך גיסא, אני מרגיש שהלב שלי חלש כדי לסבול דבר כזה! עד שרכשתי לי מקום כל-כך טוב, ושילמתי עליו במלוא הוני, והנה מגיע אדם זר ולוקח לי את המקום הזה. כיצד אתגבר על עצמי? - שאל האיש.

השבתי לו מתוך ציטוט מילות הפסוק 'ומל ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך' וכו', שהן כידוע ראשי-תיבות אלול. הרי זה עתה סיימנו את חודש אלול, ונכנסנו לחודש תשרי, אמרת לי, והשם יתברך רמז לנו בתורתו הקדושה על מילת ערלת-הלב שלנו, והבטיחנו בסוף הפסוק הנ"ל ואמר שאם נעשה כך - נזכה לחיים, ככתוב 'למען חיך'. אז היא-גופא; אם אתה אומר שהלב שלך אינו מסוגל לוותר על מקום יקר כזה - קח את הפסוק הזה כעטרה לראשך, ותבצע אותו הלכה-למעשה, על ידי שתמול את ערלת-הלב, ותתחזק ותתגבר על עצמך בענין הוויתור, ואז תזכה לחיים.

האיש ההוא שמע לקולי, והניח את האורח לשבת על מקומו, והוא התיישב באחד הספסלים האחוריים בבית הכנסת, אותו מייעדים הגבאים לאלה שאין להם מקום...

בטוחני, שאיש זה זכה לחיים ביום הדין, וכל מעשיו יצליחו. ואגב, מפני שישב במקום מרוחק, לא הצליח להאזין היטב לדרשתו של הרב לפני התקיעות. לאחר התפילה הוא הגיע אל הרב, וסיפר לו מה קרה עם המקום שרכש, וביקש שהרב יחזור בפניו על הדברים. המרא דאתרא, בשומעו את הדברים, מלבד

ומוצאים את זוג האופניים שנגנב מונח ליד החנות... בשעות הלילה החזיר הגנב את גניבתו, והכל בא על מקומו בשלום... כששאלו אותי איך אני מסביר את מה שקרה כאן, השבתי שכאשר מתנהל דין תורה שכוה, שבו שני הצדדים מוותרים איש לרעהו, נוצרת רוח טהרה בעולם הזה, והיא משפיעה גם על הגנב הנבזה שלא התבייש לנצל את נכותו של הפועל וברח עם האופניים. כמו שבכל בית חולים יש 'חדר סטרילי', שהוא נקי מכל זיהום ולכלוך, כך גם במקרה שלנו נרקמת רוח טהרה בעולם כולו, והיא משפיעה גם על הגנבים...

(מתוך ההקדמה לספר 'מצוות בשמחה' - במדבר, הובא בגיליון תורה ומידות טובות)

לשמוע על מה התוכחו התובע והנתבע... בניגוד לכל המקרים האחרים, שכל אחד טוען 'כולה שלי', הפעם הוויכוח היה הפוך מן הקצה אל הקצה... המוכר טען שהפועל הנכה לא צריך לשלם לו מאומה. "כאשר קיבלתי אותו לעבודה ידעתי שהוא מומחה בהבאת קונים, ולקחתי מראש בחשבון שאם תקרה פעם גניבה, הוא לא יוכל לרדוף אחרי הגנבים בגלל נכותו". הפועל, לעומת זאת, טען שבעל-הבית לא צריך להפסיד בגלל שהוא נכה, והוסיף שגם הוא לקח בחשבון שאם יקרה מקרה אשר כזה, הוא ישלם לבעל-הבית את כל הכסף...

ומה קרה בסוף? למחרת מגיעים בעל-הבית והפועל לחנות,

קול העם

הצעתי לבני שנעבור על כל החומר שעליז הוא אמור להיבחן, אבל הוא בשלו - מרוכז כולו רק באותו תוספות שרצה ללבן. במשך 45 דקות עסקנו בתוספות, עד שהגענו למבחן. והנה, ראו זה פלא...

וזה היה רק נס אחד, הנס השני התרחש מיד אחר כך, בראיון אצל המשגיח...

הלך ושוב, ואת המבחן הראשון צלח בני בהצלחה רבה. עתה נסענו בהודיה לה' לראיון אצל המשגיח.

נכנסנו לבית המשגיח עם לא מעט חששות, שהלוא סוף כל סוף זה באמת מוזר שבחור טוב רוצה להתקבל ברגע שאחרי האחרון. אמנם הפרוטקציה הופעלה לעצם קיום הראיון, אך אם הבחור לא יתאים בשלימות לשיבה הוא פשוט לא יתקבל.

נכנסנו לראיון בלב רועד ובפה מלא תפילה. הראיון אך החל, ובנו של המשגיח התפרץ לסלון. הוא ניסה להוציא את בנו בצורה עדינה אך הילד סירב. תיכף זיהיתי כי מדובר בילד בעל צרכים מיוחדים וקראתי לו לשבת לידי. האבא שמח מאוד מהשפה המשותפת שמצאתי אתו ותמה מה לי ולילדים המיוחדים?

הסברתי לו שגדלתי איתם מחמת שהורי פתחו ארגון מיוחד לילדים בעלי צרכים מיוחדים, כך שזה אך טבעי עבורי הקשר איתם, בשונה מאחרים שמתוך אי הכרות פשוט נרתעים מלתקשר איתם...

התברר שהם עצמם נעזרו כמה שנים בארגון של הורי, וכך הראיון החל ברוגע ובשלום.

משיצאנו מהמקום, שלף בני הבחור שטר כסף שהבטיח לצדקה במידה ויתקבל לשיבה הזו, ואמר: "אבא, ברגע שנכנס הבן שלו לחדר והתחלת לצחוק איתו - הבנתי שמשמים זימנו זאת כדי שגם אם יש ספק, כבר לא יהיה לו ספק והוא יקבל אותי, והבנתי שאת הכסף הפסדתי... אני נותן לך את זה עכשיו כדי שלא יהיה לי ניסיון אחר כך..."

וברוך ה', הוא אכן התקבל ועושה חיל בלימודו.

(טיב הקהילה)

הרבה קשיים עברנו עם רישום בני לשיבה גדולה. בפרט שהרישום נעשה בתקופת הקורונה ולא היה ברור, לא לשיבות הגדולות ולא לצוות של השיבה הקטנה בה למד בני, היכן ואיך ניגשים למבחנים, מה גם שאני כאבא לא כל כך מבין אילו ישיבות מתאימות לבני, שהלוא חלפו יותר מעשרים שנה מאז סיימתי את הישיבה שלי ואני לא מעודכן בנושא.

מכאן לשם התברר שהישיבה קטנה סידרה לו ישיבה לא מתאימה בעליל, ובמקום לסדר ישיבה שבה יתעלה בני סידרו לו ישיבה לא טובה עבורו, בתחושה שהעיקר להגיד הנה סידרנו לבנך ישיבה...

את המידע הזה שמדובר בישיבה גרועה עבור בני, קיבלתי מחבר קרוב שהתעניין לאן הוא עולה שנה הבאה והזדעזע לשמוע. הוא על אתר הציע את הישיבה המתאימה ביותר עבור בני, והתחיל להפעיל פרוטקציות וקשרים לנסות לקבל לכל הפחות את הבן למבחן וראיון קבלה.

בסופו של דבר עלה בידו לסדר את הראיון ממש כמה ימים לפני פתיחת זמן אלול, אך מכיוון שהיה בין הזמנים והבחון גר בעיר אחת והמשגיח בעיר אחרת, תיאמנו את הראיון והמבחן ברצף לאותו יום.

בני הכין את עצמו כנדרש למבחן הגמרא, בנסיעה למבחן חזרתי איתו על הגמרא, אבל בני נתקע על תוספות אחד ארוך ורצה רק לחדד את התוספות הזה. הצעתי שנעבור על כל החומר, אבל הוא בשלו, מרוכז כל כולו באותו תוספות. במשך ארבעים וחמש דקות ליבנו את הסוגיות בתוך התוספות עד שהגענו למבחן. והנה ראו זה פלא, הבוחן התמקד אך ורק באותו התוספות

המחותן אינו אדם אמיד? - זה כלל לא אומר שהוא לא יעמוד בהתחייבותו

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

לעמוד בהתחייבויותיו. אך החפץ חיים מדגיש - שלא יחליט האדם בעצמו, שמשום שאינו מכיר את המחותן כאיש אמיד, מן הסתם לא יעמוד בהתחייבותו, "דהלא אנו רואים כמה פעמים שאנשים כאלו משלמין את התחייבותם יותר מן בעלי הבתים הגבוהים".

ותנאים נוספים: עליו לדעת שאילו היה החתן יודע מכך לא היה מתרצה בשידוך. שכן פעמים רבות מצוי שהחתן אינו מתכוון אלא להוציא מהמחותן כל מה שהוא יכול, אבל אין עיקר השידוך תלוי בזה. ואם כן אסור לגלות לו, אלא אם תהיה מכך תועלת, שיוכל החתן לטכס עצות איך להוציא מהמחותן בטחונות על התחייבותו. מלבד זאת צריך שיהיו גם שאר התנאים הכלליים הנדרשים תמיד להיתר, אותם הזכרנו מספר פעמים בעבר.

ההלכות הנלמדות היום במסגרת הלימוד היומי בספר 'חפץ חיים' (חלק הציורים סעיפים ח-ט) ממשיכות עדיין לעסוק בנושא השידוכים. רבנו הח"ח מעלה נידון מעניין: אדם שמכיר היטב את המחותן, ויודע כי להתחייבויותיו הכספיות אין כל בסיס. או משום שהוא מכירו כרמאי, או משום שהוא יודע את מצבו הכלכלי. נידון זה מצוי מאוד בעסק השידוכים, כאשר פעמים רבות צד מסוים מבקש לברר את חוסנו הכלכלי של הצד השני, והאם הוא עומד בהתחייבויותיו. ובפרט כשמדובר בבחור מופלג בתורה, שדורשים עבורו התחייבות כספית נכבדה. כיצד אם כן יש לנהוג באופנים אלו? החפץ חיים מציב כאן מספר תנאים: ראשית, שיידע מעל לכל ספק שאכן כך הם פני הדברים: או שהוא מכיר את טבעו הרע, או שמכיר את גודל עניותו, או ששמע ממנו בפירוש שאינו מתכוון

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדרך היומי

מהי המשמעות הטמונה במילים "יום יום" שבפרשת המן?

עירובין דף לח

"והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום"

וקיבל את פניו רק פעם אחת בשנה, עמד וקצב את מזונותיו בכל יום וקיבל את פניו בכל יום... כך מי שהיה לו ד' וה' בנים מפחד שמא לא ירד המן למחר וימותו ברעב, ומכוונים ע"י כך את לבם לאביהם שבשמים.

וזאת באה המסורה לרמז: "אשר ילקטו יום יום" - ולכאורה קשה, הרי יכול היה להיות המן מחולק "יום לשנה יום לשנה?" וע"ז מתרצת המסורה: "ואותי יום יום ידרשון".

(פנינים)

בספר עמוד העבודה לרבי ברוך קאסובר זצ"ל, מתלמידי המגיד ממזריטש זצ"ל, מובא שיש ג' פעמים במסורה את כפילות המילים "יום יום": א. בפסוק הנ"ל - "אשר ילקטו יום יום"; ב. "יום לשנה יום לשנה" (במדבר שלח יד לד); ג. "ואותי יום יום ידרשון" (ישעיה נח ב).

ואת שלשתם מפרש באופן נפלא, על פי מה שמובא בגמרא ביומא (עו.) ששאלו תלמידי רשב"י, מפני מה לא ירד המן לישראל פעם אחת בשנה והיה זה מספיק לכל השנה? ענה להם: אמשול לכם משל, למלך שקצב את מזונות בנו פעם אחת בשנה

האם מותר להציע למשרת גוי להצטרף לסעודת יום טוב?

- אף להגדיל את כמות התבשיל המתבשל עבור ישראל, כדי שיספיק גם עבור המשרת הגוי.

וגוי שנקלע לבית ישראל ביום טוב, מותר להציע לו לאכול מהמאכלים שכבר הוכנו עבור בני הבית; אבל אסור להפציר בו לעשות זאת, מחשש שמתוך התעסקותו ברצון לכבד את הגוי במאכלים, יוסיף ויבשל מאכלים במיוחד עבורו.

[שו"ע תקיב, א, משנ"ב ט-יב, וביה"ל ומותר; ביאורים ומוספים דרשו, 11]

כפי שלמדנו אתמול, אסור לבשל ביום טוב עבור גוי; וחכמינו ז"ל אסרו אף להזמין לסעודה ביום טוב, מחשש שיוסיפו ויבשלו מאכלים במיוחד עבורו.

אולם, גוי המשמש בבית ישראל כמשרת, מטפל, וכדומה, מותר להזמין להצטרף לסעודת יום טוב שהוכנה עבור בני הבית, כיון שביחס לגוי כזה אין כל חשש שמרצונו לכבדו יוסיף ויבשל מאכלים במיוחד עבורו. ומטעם זה, מותר - בתנאים מסוימים

האם מותר לבית מלון בבעלות יהודית לארח גויים ביום טוב?

עבורם, כדין משרת גוי בבית פרטי.

אולם, בנוגע לבית מלון השייך לישראל, יש שהורו, כי אסור לארח בו גויים ומומרים ביום טוב, כיון שבית המלון מפרסם את עצמו, ומעונין שיגיעו אליו אורחים, והרי זה נחשב כאילו הזמין את הגויים והמומרים לסעודה ביום טוב; (ויש שצידד להתיר זאת, במקרים מסוימים).

[ביאורים ומוספים דרשו תקיב, 10; וראה עוד שם]

בהמשך לאמור: בנוגע למוסדות ציבוריים, כגון בתי חולים ובתי שיקום, השייכים לישראל ופועלים גם בשבתות ובימים טובים, וחלק מהצוות, כגון רופאים ואחיות, הם גויים או מומרים (ראה תקציר לאתמול) - יש מפוסקי זמננו שהורה, כי אם על פי הסכם העבודה הם רשאים לאכול מהאוכל המתבשל במוסד, מותר להוסיף לתבשיל המתבשל עבור ישראל את הכמות הנצרכת

האם מותר לומר לגוי לבשל בשר עבור גוי אחר ביום טוב?

לומר לגוי לבשל עבור עצמו, או עבור גוי אחר, משתי סיבות: האחת, שמלאכת הבישול היא דבר המותר לישראל ביום טוב לצורך ישראל. והשניה, שמלאכת 'אוכל נפש' אסורה לצורך הגוי, מחמת שביחס לישראל אינו נחשב כ'נפש'; אבל כלפי עצמו, או כלפי הגוי האחר, נחשב הגוי כנפש, ונמצא שהמלאכה היא מלאכת אוכל נפש.

[שעה"צ תקיב, יג; ביאורים ומוספים דרשו, 10]

חכמינו ז"ל אסרו לומר לגוי לעשות מלאכה בשבת וביום טוב, ואף אם עשיית המלאכה היא לצורכו של גוי, ולא לצורכו של ישראל. ובמקרים מסוימים, התירו אמירה לגוי לעשות פעולה האסורה רק מדרבנן, אף עבור ישראל. כִּיתר איסורי שבת מדרבנן, מכונה איסור אמירה לגוי בשם 'שבות', ואמירה לגוי לעשות איסור דרבנן מכונה 'שבות דשבות'.

וביום טוב, למרות שאסור לישראל לבשל עבור גוי, מותר לו

* אסור מדאורייתא לעשות ביום טוב מלאכת 'אוכל נפש' ביום טוב לצורך גוי; ועקב כך, אסרו חכמינו ז"ל להזמין גוי לסעודה ביום טוב, מחשש שיבשלו מאכלים במיוחד עבורו, אבל מותר לשלוח לביתו של גוי אוכל שהוכן לצורך ישראל; ובתנאי שהדבר אינו כרוך באיסור מלאכת 'הוצאה'. וכן אסור להזמין לסעודה ביום טוב יהודי מומר. ו'תינוק שנשבה', אינו נחשב כמומר. ובנוגע לחילונים שבזמננו - יש שכתבו שאין דינם כתינוק שנשבה, ובפרט בארץ ישראל; ויש שכתבו שצריך לדון בכל מקרה לגופו, ובמקרה של ספק, ניתן להקל ולהזמין.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע צריך לומר את ספירת העומר בעמידה?

ודין זה אמור ביחס לספירה עצמה, אך למעשה, צריך לעמוד כבר משעת אמירת הברכה שלפני הספירה, ככל 'ברכות המצוות' שצריך לעמוד בעת אמירתן. והנשען על חפץ כלשהו באופן כזה שאילו היו מזיזים משם את החפץ היה נופל, נחשב כיושב ולא כעומד.

[שו"ע תפ"ט, א, משנ"ב ו, ושעה"צ ז; ביאורים ומוספים דרשו, 26]

בעת ספירת העומר, לכתחילה חובה לעמוד, אך בדיעבד, מי שספר בישיבה, יצא ידי חובתו. והראשונים הביאו את דרשת חכמינו ז"ל כאסמכתא להלכה זו, מהכתוב לגבי ספירת העומר: "שְׁבַעָה שְׁבַעַת תִּסְפֹּר לָךְ מִהַחֵל חֲרַמְשׁ בְּקָמָה" - "אל תקרי (=תקרא) בקמה, אלא בקומה", כלומר, בקומה מְלָאָה - בעמידה. ויש שנתנו טעם לדבר, על פי דברי הזוהר הקדוש, שלספירת העומר יש חשיבות מעין חשיבותה של תפילת 'שמונה עשרה'.

הלוח היומי

כ"ז באלול | רבי שלום ב"ר אלעזר זצ"ל מבעלזא

יארצייט:

תק"ס: רבי נתן ב"ר יעקב שמעון כ"ץ אדלר זצ"ל מפרנקפורט.

תקצ"ג: רבי יעקב אריה ב"ר מרדכי (מנשכיז) זצ"ל מקאוולא.

תרט"ז: רבי שלום ב"ר אלעזר זצ"ל מבעלזא.

תרמ"ט: רבי משה נתן נטע ב"ר אשר אנשיל יונגרייז זצ"ל בעל 'מנוחת אשר'.

השנה המוצלחת ביותר של הגר"י פתיה

הגאון המקובל רבי יהודה פתיה עלה לגג ביתו לסעודת ליל ראש השנה, ובעת הכנת השולחן נשפך היין, וגם העששית עם נרות השמן נפלה על בגדיו הלבנים, ומחמת כן נתלכלכו בגדיו, וכן נעשה חושך במקום, וכשהרבנית הביאה את סיר המרק החליקה וכל האוכל נשפך.

רבינו נותר בשלוות נפש ואמר: "השטן מנסה להכעיס אותנו, לא ניתן לו להצליח!"
וסיפר כי באותה שנה היו לו הרבה שמחות ברוחניות ובגשמיות.

(איש מבית לחם יהודה על הגר"י פתיה עמ' 189)

נוהר מאוד מהקפדה ומכעס בראש השנה שזהו סימן רע לכל השנה.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il